

Kyrkogårdsvandring i Skepperstad den 11 augusti 2018

Med Bertil Zettergren och Inger Högberg

Välkomna till vår sjätte kyrkogårdsvandring här i Sävsjö.

Vi har varit på Vallsjö nya och Vallsjö gamla kyrkogårdar och vi har varit på Norra Ljunga och Hjärtlanda kyrkogårdar. Manus till berättelserna finns på Sävsjö hembygdsförenings hemsida.

Något om kyrkan: Den uppfördes ursprungligen på 1100-talet och hade då ett rejält stentorn. Det revs i början av 1700-talet och ersattes av en klockstapel. Den 1 maj 1801 slog blixten ner i den och den brann upp och klockorna smälte. 1809 byggdes det nuvarande tornet och man kunde ringa i nya klockor. Kyrkogården har använts i alla år och många människor har fått sin sista vila här.

Runt kyrkogården planterades 1861 en krans av lönnar och en del står kvar ännu.

Runstenen

Det fanns en legend i Skepperstad om en stor flat sten som stod mellan Skärsjö säteri och Telekvarn intill en gammal kavelbro. Det var början av 1800-talet och ägaren till marken hette Sven Samuelsson. Han tyckte att stenen kunde vara till annan nytta och tog därför sina oxar och försökte lossa den. Det gick inte och därför sägs det att han slog stenen mitt itu. Tyvärr försvann stenen och under 50-års tid visste ingen vart den tagit vägen. När fornforskaren C. F. Nordenskjöld kom 1885 för att inventera ortens fornminnen upptäckte han att förstubron till lillstugan på Skepperstads Tomasgård hade några konstiga tecken under granriset. Där låg den försvunna runstenen. 30 år senare, 1917, restaurerades stenen och placerades här på kyrkogården genom Norra Smålands fornminnesförenings försorg. Texten har följande lydelse: **Holme lät göra bron efter Torgöt, sin fader.**

Att bygga en bro för att underlätta framkomligheten till en sockenkyrka ansågs under medeltiden som en kristen gärning och korset på stenen tyder på att den är ristad sedan kristendomen kommit till våra bygder. Ursprungsplatsen för vår sten är den femte vadplatsen räknat från Lannaskede och den gamla vandringsleden som här gick från väster till öster hade kanske den gamla offerkyrkan i Lannaskede som mål.

Kavelbro är en förstärkning för enkla vägar över sank mark. Kavelbron består av timmerstockar lagda tätt intill varandra tvärs vägens riktning, som sliprar på en järnväg. Stockarna fördelar belastningen

av fordonets tyngd och hindrar det från att sjunka ner i marken. Kavelbron fungerar inte som en fördämning, utan tillåter ett visst flöde av vatten från den ena till den andra sidan av bron

Maria Tell

Född 1842-09-07 i grenadjärstorpet Terle

Endabarnet till grenadjären Johannes Tell och hans hustru Catrina Andersdotter (inom parentes kan jag nämna att namnet Tell fick soldaterna som bodde på soldattorpet Terle, Marias pappa hette tidigare Svensson). En bror till Maria, Anders Johan, föddes 1840 men dog samma år.

Familjen flyttade 1849 till torpet Nyatorp under Elmesås

Familjen flyttade 1856 till backstugan Viken under Elmesås. Den låg vackert på en udde i Linneshöjns östra del.

26 år gammal får hon dottern Hilda Catharina 1868-05-31. Fader okänd.

Så gifter hon sig, 29 år gammal, dagen före julafton 1871, med den sex år yngre drängen Anders August Johansson från Asa. Han hade flyttat till soldattorpet nr 89 Näset under Elmesås 1871-12-02 när torpet stod tomt efter att det brukats av Johan Magnus Andersson och hans hustru Stina Katarina. De hade sex barn. Fyra flickor och två pojkar. Den yngsta flickan född 1869. Den 12 november 1871 rycker de till Amerika tillsammans med många andra Skepperstadsbor och istället flyttar Anders August alltså in.

Maria Tell och hennes dotter bor kvar hos sina föräldrar i backstugan Viken.

Året därpå 1872. Våren hade kommit och i backstugan Stubbängen i utkanten av gården Nygårds ägor vid vägen mot Elmesås i Skepperstads socken bodde familjen Magnusson. Skraddaren Carl Fredrik, 32 år, hustrun Lisa Svensdotter, 23 år och sonen Frans Johan Arvid som var född den 8 mars detta år. Frans hade haft en syster, Helena, som föddes på sommaren 1870 men som dog redan på hösten samma år.

Fredagen den 26 april, (enligt ett extra sockenprotokoll i Skepperstad, daterat 1872-06-16), begav sig Carl Fredrik till Växjö för att köpa tyg. Han gick de ca sex mil till fots. Han hade 150 riksdaler med sig.

En granne till honom, Anders August Johansson, 24 år och nygift med Maria Tell i backstugan Viken under Elmesås vid Linneshöjns sydöstra kant, gjorde honom sällskap från Asa kyrkby. Båda ska under lördagen ha setts vid Sandsbro strax utanför Växjö.

Härefter sker sedan ett mord på skraddaren, troligen lördagen den 27 april. Uppgiften om att Carl Fredrik blivit skjuten med en pistol finns rapporterad och drängen Anders August Johansson misstänktes men var försvunnen. I ett brev till hustrun Maria framkom att han lämnat Sverige och fanns i Nordamerika. Mycket tyder på att han i Danmark införskaffade en så kallad Amerikaväst, vilken var utrustad med falska inresehandlingar till Amerika.

Någon rättegång kunde därför aldrig hållas. Han förklarades avförd från Solkaryds rote i Skepperstads socken den 12 november 1873.

I husförhörslängden från Asa socken går det att läsa att Anders August var "vanartig" och att han for till Skåne 1865, till Stockholm 1867 och att han varit Danmark 1868. Mycket tyder på att Johansson var en ovanlig person.

Fortfarande finns det folk i Skepperstad som hört talas om den tragiska händelsen och som kan berätta att kroppen hittades en tid efter dådet. Det var då några kor som betedde sig underligt vid en rishög och att ägaren på så sätt upptäckte den mördade. Några drängar från Skepperstad ska sedan ha kört ner med häst och vagn till platsen och hämtat hem den döde, som sedan begravdes här på kyrkogården i Skepperstad.

Den 12 januari året efter födde Maria Tell en dotter, vars fader var Anders August Johansson.

Maria Tell och döttrarna flyttar till soldattorpet Näset under Elmesås 1873-10-28

Den 14 april 1876, på Maria Tells mammas födelsedag, avlider hennes pappa.

Marias första dotter, Hilda Catharina Magnidotter, reser till N. Amerika den 20 mars 1882. Samma dag reser också en piga Johanna Johansdotter Blick till N. Amerika. Gör de sällskap?

Anna Mathilda Andersdotter, Marias andra dotter, emigrerar som tolvåring till Nordamerika. Hon reser från Göteborg den 24/4 1885 med biljett till New York. Från Göteborg reser samma datum en 60-årig dam från Skepperstad med sin 21 åriga dotter. Troligtvis har hon sällskap med dem. De har dock biljett längre inåt landet men till New York reser de tillsammans.

Sannolikt var det till pappan hon reste.

Så bor Maria kvar i stugan tillsammans med sin mor Stina Tell.

Det sägs att Maria bl.a. försörjde sig på att rensa kräftor. Hon fick 10 öre kräftan. Om hon fiskade själv är det ingen som idag kan berätta. Däremot sägs det att hon sålde kräftor i Sävsjö. Först tog hon båten till Terle kvarn och sedan gick hon den långa vägen till Sävsjö.

Den 18 januari 1898 dör Stina Tell i backstugan Viken där hon bott tillsammans med dottern Maria. Stina Tell blev 86 år. Maria var då 56 år gammal och skulle sedan bo kvar i stugan ytterligare 33 år då hon gick bort som 89-årig gumma den 18 januari 1931. Doktor Gustaf Hultén i Vrigstad konstaterade att hon avlidit av hjärtfel.

Helena Langenhed (som från början hette Elin, Vivan, Axivi Karlsson)

föddes den 19 oktober 1917 i Skepperstad Nedergård (Kvarnaled).

Fader var Frans August Karlsson

Moder hette Anna Gustava Kjäll, född på Nedergård och bott i Amerika mellan åren 1901 och 1906.

Hon föddes med hjärtfel och prosten Pontén var inte säker på att hon skulle överleva när han döpte henne nästan ett år efter födseln, den 17 augusti 1918.

I klassen i Skepperstads skola var de 12 elever, tio pojkar och två flickor.

Efter skolan tog hon tjänst som piga i gårdar här i närheten. År 1935, 18 år gammal, flyttar hon till Bromma, under adress Mossdungsgränd 9. Hon var begåvad och utrustad med tåga i sinnet. Redan i folkskolan kunde hon lite engelska, som hon tagit till sig i en lärobok som hon hittat på vinden och som hennes mamma haft med hem från Amerika. 1937 flyttar Elin till Vanadisvägen 29 i Stockholm och skrivs i utflyttningslängden som studerande. Tog realexamen och därefter husmodersexamen/ekonomiföreståndareexamen och fick tjänst som föreståndare för restaurangen i regeringskansliet under andra världskriget. Där lärde hon känna både Per Albin Hansson och Dag Hammarskjöld.

Vid konseljen på slottet sista torsdagen i april 1942 godkändes 92 nya släktnamn. Däribland namnet Langenhed. Då var Elin 24 år gammal. Varför hon tog sig namnet är inte känt.

Hon var också lärare en period i Jokkmokk innan hon flyttade till Paris. Där studerade hon vid Sorbonneuniversitetet tillsammans med Jacqueline Kennedy och hon har träffat bl.a. Indira Gandhi och hon lär ha inspirerat Evert Taube till att skriva Rosa på bal. Hon har arbetat i London, Milano och Madrid. Hon var en mycket vacker kvinna och hon har varit modell i Paris.

Det sägs att hon kunde 6 eller 7 språk.

Under vistelsen i Spanien tog hon sig namnet Helena.

Det var när hon bodde i Madrid hon blev svårt sjuk och bestämde sig för att flytta hem till Sverige. Hon köpte då gården Flahall, som var på 96 hektar, i Hindås 1956. Hon var då knappt 40 år gammal. Det sägs att Bankdirektör Wallenberg låg bakom finansieringen.

Redan från början i Hindås kom grannarna i konflikt med denna okonventionella kvinna. Man påstod att hon saknade förvärvstillstånd och att hon inte betalat gården. På nätterna släppte de ut djuren. Än i dag berättas om hur man ställt till för henne på gården. Någon sa till oss i våras när vi besökte gården att man hållt olja i brunnen t.ex.

Och efter fyra år avvecklade hon djuren och bl. a. kördes några kor hit till Skepperstad. Men trakasserierna och sabotagen fortsatte. Då polisen inte tog anmälningarna på allvar tillgrep hon vid ett tillfälle några småsaker på NK i Göteborg för att få polisen att lyssna på hennes vädjan om det hon var utsatt för. Tyvärr togs aldrig hennes utsatthet på allvar.

Sommaren 1983 sprängdes hennes hus och det blev i stort sett obeboeligt.

Hon skaffade sig en lägenhet i Göteborg och bodde på Smedjegatan 1C och åkte med buss ut till Hindås där hon arbetade under dagarna. Med tiden körde släktingar ut en arbetsbod till Hindås där hon kunde bo. Primitivt och utan både vatten och el.

Söndagen den 15 december 2002 upptäckte man att "byssjan", som polisen kallade hennes bostad, hade brunnit upp och att Helena funnits i huset. Någon mordbrandsundersökning har aldrig företagits.

Begravningen skedde onsdagen den 15 januari 2003 här i Skepperstad. Kyrkoherde Ulf Winter var officiant och de närmaste släktingarna var närvarande. Helena Langenhed blev 85 år.

Författare Åke Mokvist fick en god kontakt med henne, och har skrivit två böcker om ovanliga människor bland annat om Helena.

S.M. Briggs, Smedstorp

f. 1836-10-13

d. 1907-05-18

Vistats i Amerika 52 år

Deltog i Slavkriget 1861-65

Johannes evangelium 6:40

Av Bernt Gerhardsson, uppvuxen i Smedstorp, har jag fått följande uppgifter: "Min fars farbror Sven Magnus Andersson emigrerade 1854, 18 år gammal till Amerika. Det är troligt att hans äldre bror Johan, som emigrerat 1852, tog hand om honom och hjälpte honom tillrätta när han kom dit. De nykomna måste ju lära sig engelska och ha någonstans att ta vägen. Väl i Amerika tog Sven namnet Briggs och kom att bli aktiv inom byggbranschen, och han var tydligen duktig så alla indikationer vi har talar för att det gick bra för honom. 27 år gammal tog han värvning och deltog under 1861 till 1865 i slavkriget på Nordstaternas sida.

Enligt uppgifter från Fars syster Jenny, som själv emigrerade 1891, blev han efter kriget egen företagare och tjänade tydligen bra med pengar. Vad vi vet gifte han sig dock aldrig utan förblev ungtkarl.

År 1904, 68 år gammal, kom han hem till Sverige och hälsade på sin bror, min farfar, Anders Johan. Min Far Gerhard var då 13 år gammal och fick tydligen mycket god kontakt med sin farbror Sven. Sven lämnade också en rejäl penningssumma till sin bror att fördela till i Sverige levande syskon. Hur mycket ville Far aldrig berätta och han visste kanske inte heller. Efter tre år i Sverige, den 18 maj 1907, var det dags att resa tillbaka och Sven packade en stor kista med sina saker och farfar, Anders Johan, körde honom med sitt oxspann till torpet Gröndal mellan Målarehemmet och Byagård. Där skulle han ta den hästdragna postvagnen till tåget i Sävsjö för vidare transport till Göteborg och Amerikaångaren. Han kom dock aldrig med postvagnen utan dog plötsligt när han satt på bänken utanför Gröndal och väntade. Förmodligen fick han en hjärnblödning eftersom det i kyrkboken står "slaganfall" som dödsorsak. Han begravdes i Skepperstads kyrka och hans gravsten står fortfarande kvar vid hans grav".

Johannes 6:40 Ja, detta är min Faders vilja, att var och en som ser Sonen och tror på honom, han skall hava evigt liv, och att jag skall låta honom uppstå på den yttersta dagen.

Det amerikanska inbördeskriget krävde cirka 630 000 militära dödsoffer och är således den blodigaste konflikten i amerikansk historia. De viktigaste resultaten av kriget var att slaveriet hävdes

och att unionen bevarades. Krigsförlusten, tillsammans med slaveriets avskaffande, innebar ett ekonomiskt och kulturellt bakslag för sydstaterna.

Till vänster när man kommer in genom grinden har vi

1 Karl Svensson Harald Peterssons morfar som drev en snickerifabrik i Hultagård som sönerna tog över.

Vi börjar med två personer som hade servicejobb.

2 Ackuschörskan Kristina Johansson och hennes syster Hanna Andersson Skärsjö.

Ackuschörska, inte att förväxla med Änglamakerska som tog hand om oönskade barn.

Ackuschörska, jordemor eller barnmorska var någon som assisterande vid förlossning. 1919 blev det reglerat att varje kommun eller socken skulle anställa en barnmorska. Naturligtvis blev det lite gny bland de bestämmande för denna ökade kostnad. Redan på 1700 talet fanns det en tvåårig utbildning till barnmorska. Vanligt med hemförlossningar fram till 60-talet. Hur många är födda hemma?

Kristina var Verksam i Gårdsby men ville väl bli begravd hemma i Skepperstad. Gårdsby ligger öster om Helgasjön och tillhör Växjö kommun. (Gårdsby däremot ligger på Öland)

Nästa serviceperson är

3 Omnibussägare Axel Simon Johansson. Omnibuss (buss för alla)

En man som de flesta mest sett nacken på eftersom han körde Hjälmaskra buss. Fast under hela Axels tid hette företaget AJ Axel Johanssons omnibustrafik.

Vi minns honom med chaufförmössan, den platta med skärm, väska på magen för växelpengarna och biljetter. Livremmen ordentlig åtdragen runt den magra kroppen.

Han körde skolskjuts och post, mjölk, människor och utsäde. På söndagarna tog han fram den nyaste bussen för kyrkturen till Vallsjö kyrka. Väntetiden tillbringade han i Oskar Gustafssons kök på Vallsjö Storegård. Sonen i huset Rolf minns detta som ett trivsamt inslag. Han åkte också skolskjuts med Axel under hela sin skoltid. Slutade man tidigt någon dag, berättar Rolf, gick man till Valdemar Johansson där satt Axel och bidade sin tid tills det var dags att köra hemturen.

Vi tar det från början.

Axel föddes i Hjälmsåkra Södergård. Pappa var Frans August Johansson från Fröderyd och mamma hette Anna Serafia och var från Skepperstad. Han hade två systrar Elin och Ester. Dem vet jag inte så mycket om

En rad bröder: Karl en plikttrogen chaufför med stövlarna på klar att rycka ut vid behov. Han drev Bröderna Johanssons lastbilsåkeri i Hultagård med två bilar.

Helmer och Erik också chaufförer. Henrik drev eget åkeri i Nydala på 50-talet.

Axel startade sitt yrkesliv som lantarbetare.

Så småningom skaffade han sig ett ambulerande sågverk. Folk ville åka med eller skicka bud så det hela utvecklades till åkeri. I början hjälptes bröderna åt med att köra timmer och mjölk åt bönderna.

1923 fick han tillstånd att bedriva trafikorörelse med persontransport men fick inte förtroendet att köra djur.

1930 startade han linjetrafik Hjälmsåkra -Hultagård -Sävsjö för gods- o persontransport.

Första bussen var utan tak och med två långsgående bänkar. Liknar en vagn för glada studenter.

Därefter kom "Barnvännen". En buss med lastbilsfront och kantig kupé. Tveksamt om den hade någon dörr eller bara en dörröppning.

Så kom "Skvadern" en lite mullig buss med släp för mjölkkrukorna. En fräckt tvåfärgad buss med vit dekorationslinje på sidan, plats för ca 10 passagerare och dörren på mitten. Den körde via Årset och hade reg. nr F 4341. (Nästan 4311 som parfymen.)

På ett mäktigt foto ser man tre av hans Volvobussar uppradade framför Stadshotellet. Abonnerad står det. Reg.nr F 711 på den ena och F 600 på den andra. Med loggan AJ på sidan och den karakteristiska fartranden och med två cyklar upphängda bak. Ratten till höger

Bussen med reg. nr F 711 köptes 1952 och var den första dieselbussen, innan hade det varit enbart bensindrivna bussar.

Sällskapsresor blev det stora för Axel och då under namnet Sävsjö Resebyrå.

Foton visar att resorna gick till Akropolis 1967 Österriskiska fjällen 1967 (ung flicka hänger ut genom fönstret). Turen till Tyskland kan ha varit en skolresa, bussen står framför ett motell med en yngling bredvid Axel. Mats Eklöf ?

I jordbävningsområdet Skopje i Makedonien var det varmt och där har Axel vit keps. 1954 gick en 14 dagars resa till Holland, bland passagerarna fanns Sture Brogård, Artur Blom och några fler välkända personer. Man fick punktering och ur bussen kliver alla dessa kostymklädda herrar, handlingskraftiga och i lågskor. Så med denna gedigna kunskap rullade bussen snart igen med sin dyrbara last.

Axel blev också vägbyggare, eftersom han ville ha vägar i gott skick. Han höll med väghyvel och kallade in bergsprängare och sökte statsbidrag. Vägarna runt Hjälmsåkra är därför i ovanligt gott skick. Han ivrade för landsbygdens bevarande och betydde mycket för bygden.

Axel var punktlig, pålitlig, social och lugn. Ex. Då han kört fast i en snödriva gick han lugnt åt sidan tills däckan kallnat och han utan problem kunde köra vidare. Hade humor och kommunala uppdrag, Medlem i Sävsjöpojkar och WF. Vad körde han för bil privat? Enligt Rolf Gustavsson hade han ingen egen bil.

Hjälmåkra buss var ett begrepp som blev företagets namn först 1973 då Peter Bjerhag, systerson till Maja, tog över företaget tillsammans med hustru Ann-Sofie och driver företaget vidare. Var ligger Hjälmåkra? Det vet väl alla mellan Solkaryd och Kallsjö...

4 Sven Svensson Severus Rydstedt

Tvillingbror till Kantor Stina Svensson och som tog över faderns sågverk i Hjälmåkra drev också jordbruk. Hans dotter Bodil har bidragit med mycket information om familjen.

På baksidan står det Severus Rydstedt. Stina o Svens morfar. Känd släkt bla systrarna Matilda, Selma och Ellen som drev café i nuvarande Melins hus.

5 Josef Svensson och Stina Svensson Hjälmåkra

Josef var sågverksägare. Hade en ångsåg som eldades med ved. Ångmaskinen som drev det hela kallades för lokomobil och var som namnet anger flyttbar. Man tillverkade takstickor fram till 1965. Sven tog över sågen efter fadern. Sågverken var många i Skepperstad, flera av dem var flyttbara och flyttades dit där råvaran fanns, alltså ut i skogen och där arbetade man i gaslyktors sken.

Fascinerande att läsa att ett sågverk beställdes och levererades på järnväg till Hultagård station. Någon beställde också en 20 hästkrafters råoljemotor märkt Målilla också den kom per järnväg.

Josef själv var född i Fröderyd på Årset Lillegård och gifte sig med Hilma från Bohult i Skepperstad. I mitten av tjugotalet tog han med sig sitt sågverk, sin hustru och tvillingarna Sven och Stina och flyttade till Hjälmåkra.

Över till Stina allas vår "Kantor Stina" En fantastisk musikbegåvning med stor kapacitet och som är en legend.

Började redan som femåring spela psalmer på en bortglömd gammal orgel man hittat på vinden i hemmet i Årset, Fröderyd där hon var född. Orgeln hade tillhört farfars bror ett musikaliskt underbarn som dött vid 18 års ålder. Stina spelade och den stolta modern trampade och öppnade fönstret så att det skulle höras ut. Psalmmusik fanns väl i luften med tanke på att Lina Sandell också hörde hemma i trakten.

Som 13-åring fick Stina spela under en gudstjänst i Skepperstad kyrka.

Sin utbildning fick hon av kantor Helmer Rylner i Skepperstad och naturligtvis av Axel Franzén. Hon for till Kalmar för organist och kantorsexamen.

Hon verkade som kantor i Hjärtlanda 35 år och i Norra Ljunga 20 år. Ledare för ungdomskörerna: Hjärtlanda- och Ljungakorallerna. Hedersmedlem vid kyrkokörens 80-årsjubileum 1991 och medlem i Sävsjö kyrkokör 50 år.

Uppfinningsrik och hade den för en körledare förmågan att hålla samman en grupp.

1976 fick hon Sävsjös kulturstipendium

För att komma i tid till julottan satte hon två väckarklockor och garderade med att be svägerskan Birgith ringa och väcka henne kl 04. 00. Utan kantor –ingen julotta!

Hon följde sina brorsbarn med stort intresse men lyckades inte få dem intresserade av att spela piano . Pianot skänktes till Hjärtlanda församlingshem där det skall finnas en skylt med hennes namn.

Hon använde sina flinka fingrar också till sömnad. Sydde flera brudklänningar och också en dopklänning (av sin mammas brudunderkjol), men inte för eget bruk.

Det fanns ett vemod hos Stina, man kan ana att det fanns en sorg över en ungdomskärlek som fick förhinder.

Men också humor. Humorn kom fram även när hon som något dement fanns på Göransgården i Vrigstad. ”Kan du spela något för oss.....” ”kan kan jag väl men frågan är om jag vill.”

Hon bodde i en vacker 6-rumsvåning på Storgatan (vid Röda kvarn) i Sävsjö där hon tog emot pianoelever.

Stina delade in tiden i före och efter Amerika. Som 60 åring gjorde hon sitt livs resa till det stora landet för att träffa kusiner. En bror till Josef hade utvandrat och bildat familj i Amerika. Hon skrev dagbok under denna resa men även på hemmaplan.

Hon tog körkort och gladdes och njöt av att köra sin gula Volkswagen

Stina blev 98 år. Skulle fyllt hundra i år. Årsbarn med Birgit Nilsson.

6. Hugo Svensson 1915-2003

Går till historien genom ett foto i boken Salubodar....

Det dök upp en mycket kreativ man i Skepperstad på 60-talet. Aalhuizen från Holland med stora planer för Skepperstad bla att anlägga en velodrom bakom kyrkan.

När Esso tyckte att Skepperstad var för litet för leverans av bensin kontaktade Aalhuizen bensinbolaget FINA som därmed startade sin första mack i hela Sverige vid Skepperstad Speceri-och Diverseaffär. Året var 1968 och där står Hugo med tankpistol och fräckt stuk på mössan m FINA loggan på.

Vad näste man hade på huvudet vet inte jag

7. Oskar Ekelund smed i Boaryd

G m Viktoria och morfars bror till Ingvar Toll.

Han ingår i en smedfamilj

Brodern Edvard var med och resepredikant i Hultsjö och brodern Artur smed i Sävsjö

Oskar var alltså smed, hovslagare, skötte telefonstationen och var engagerad i Missionsförsamlingen.

Ordförande och söndagsskollärare där.

Han var också ungdomsföreningens förste ordf.

Han var med och projekterade det nya Missionshuset 1945. Ambitionen var att allt som behövdes för bygget från timmer till porslin och kaffeböner till första koppen, skulle levereras från affärerna på orten Lundgrens och Karl Andersson. Och så blev det.

Därmed kommer vi osökt in på Lundgrens

8. Hugo Lundgren Nämndeman

Gift sig med byns småskollärarinna Ingegärd som kom till byn 1912

Paret tog över Lundgrens affär några år in på 1900 talet

Barn fick de, det var:

Nils som tog över affären och drev den fram till 60 talet g m Kerstin och pappa till Ingegerd Ulfswärd som har affären i Gåvan som sommarbostad.

Nils flyttade sedan till Sävsjö och arbetade på Greens.

Olle kolade gengasved och drev en såg

Karl grossist i potatis och torgade också.

Birgit g m Erik Hultin skrivit om lanthandeln i boken Salubodar, mäldarställen och vattensågar. Hon berättar om när snus såldes i strut och sill ur en tunna och om dricka i 10-literskaggar. Och mycket, mycket mer.

Affären hade som vi förstår ett otroligt brett sortiment. Bensin, fotogen, oljor, spik, tyg, karameller, stövlar och råttgift. Plus alla vanliga livsmedelsvaror förstås.

Ägg och smör köpte man upp i trakten och sålde även på torget i Nässjö. Lundgrens hade också hand om byns post och drev lantbruk vid sidan om.

Och så var det ju nämndemannauppdrag för Hugo då o då.

9. Firma J Lundgren speceri- och diverseaffär

J står för Johannes g m Brita Lisa

Affären etablerades 1859 i Nydala och kom till Skepperstad 1892 då med filial i Södra Solberga.

Redan första året i Skepperstad blev Lundgren sekreterare i den nystartade Blå Band föreningen. Blå Bands rörelsen är en nykterhetsrörelse på kristen grund. Besläktad med missionsförbundet det tyder väl valet av psalm på . Nr167 från missionsförbundets sångbok.

I början på 1900 talet överlät man butiken på sonen Hugo.

10. Paret Ahnstedt

Spanska sjukan tog deras liv med bara några månaders mellanrum.

11. August Brinck Fruktkultören 4/9 1851-1940 ca

Enda tåten att dra i var att Brithas Ingvar hade hört Brinck i ett skolradioprogram med titeln Pomona, när han gick för lärare Rylner på 30-talet. Pomona liksom Pommac har ju med äpplen att göra.

Fruktkultör finns inte i någon ordbok men måste vara en variant på hortikultör.

Evert Taube har skrivit om "en hortikultör i Guatemala som odlar blommor och frukt". Och javisst August Brinck ägnade sig åt att plantera fruktträd. Så fruktkultör är detsamma som hortikultör.

Sjöholma, i en glänta mellan Borrsjön och vägen från Hultagård mot Skepperstad ligger en idyll. Här kan man se spåren av Augusts gröna fingrar. Från början en ofruktbar grusgrop som han förvandlade till en praktfull trädgård. Ett stort projekt som möttes med misstro men nyfikenheten tog överhand och han fick ganska snart hjälp av traktens bönder beskriver han i en radiointervju 1939. Lite överlägset beskriver han arbetsamma bönder som jobbar för en kaffehalva.

Han vill låta som smålänning men var född i Stockholm. Fadern var glasmästare och sonen följde i faderns fotspår men övergick senare till sotaryrket. For till Göteborg, gifte sig och fick fyra barn, hustrun dog och barnen hamnade i fosterhem. Han tog då en sväng till i Danmark och var en period antikhandlare i Växjö.

Omkring 1900 hamnade han i Skepperstad med sin andra hustru.

Abdon Petersson skriver om honom 1921, då han fyllde 70, att han planterat omkr 150 000 fruktträd.

Han vandrade omkring i hela södra Sverige till fots. Förädlade och planterade och beskar fruktträd. Återvände till de han planterat och beskar "sina träd". Protester och handgemäng.

Kallade sig själv Apostel och gick under namnet August med de gröna fingrarna.

Han var otrolig på att få träd och buskar att blomstra och bära frukt. Han var noga med att det skulle vara svenska träd och inte tyska.

En överraskningarnas man med visioner.

Men jag tycker sågverksfolket verkar väl så pålitliga även om de också var flyttbara.

Skrålihål, beklagar att det inte fanns på någon gravsten. Förklaring: Det var aldrig någon som bodde där.

Källor Mäldarställen, salubodar och vattensågar var till god hjälp

Britha Fransson stort tack för hjälpen